

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui

Costețchii Dumitru XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în mun. XXX;

Botnaru Vasile XXX, născut la XXX, originar din XXX, r-nul XXX, domiciliat în mun. XXX;

și

Grigorescu Alexandr XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în mun. XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 09.10.2017 pînă la 06.12.2017;

Instanța de apel de la 27.12.2017 pînă la 11.01.2018;

Instanța de recurs de la 27.03.2018 pînă la 25.04.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 06 decembrie 2017, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală:

- **Costețchii Dumitru** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități farmaceutice și gestionarii substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor pe un termen de 4 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilite, fiindu-i fixat un termen de probațiune de 3 ani, dacă în termenul de probă fixat lui, Costețchii Dumitru nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

- **Botnaru Vasile** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilire pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități farmaceutice și gestionarii substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilite, fixînd un termen de probațiune de 1 an, dacă în termenul de probațiune fixat lui, Botnaru Vasile nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

- **Grigorescu Alexandr** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități farmaceutice și gestionării substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art.90 Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilite, fixînd un termen de probațiune de 1 an, dacă în termenul de probațiune fixat lui, Grigorescu Alexandr nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea procurorului cu privire la încasarea în mod solidar din contul inculpaților, Costețchii Dumitru, Grigorescu Alexandr, Botnaru Vasile, a cheltuielilor judiciare suportate pentru administrarea probelor în cadrul urmăririi penale.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a stabilit că, inculpatul Costețchii Dumitru, de comun acord cu Grigorescu Alexandr, Botnaru Vasile, precum și alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, pe perioada lunii august 2017, data și ora exactă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, neavînd autorizație corespunzătoare, urmărind scopul procurării, păstrării, expedierii, transportării drogurilor, fără scop de înstrăinare, au procurat, păstrat, expedit, transportat droguri, pentru consum personal.

Astfel, Grigorescu Alexandr, a procurat și obținut substanța narcotică, pentru folosință în comun, pe care Botnaru Vasile, intenționat a păstrat-o la sine pînă la 12 august 2017, ora 20:00 min., pe str. XXX, mun. Chișinău, când în cadrul percheziției corporale efectuate de colaboratorii de poliție a IP Botanica al DP mun. Chișinău, din buzunarul drept din spate a pantalonilor a fost ridicat un pachetel din folie de staniol în care se aflau 5 pastile cu formă rotundă, culoare roșie și insigna „Rolex”, care conform raportului de expertiză 34-12/1 -R-5229 din 26.09.2017, conțin MDMA (3,4 - methylendioximetamphetamine), care se atribuie la categoria substanțe psihotrope, cu cantitate totală de 1,695 g, ce constituie proporții mari. Iar Costețchi Dumitru, intenționat a păstrat a domiciliu său pînă la 13 august 2017, ora 00:30 min., de pe str. XXX, mun. Chișinău, când în cadrul perchezițiilor efectuate de colaboratorii de poliție al IP Botanica al DP mun. Chișinău, au fost ridicate 2 pachetele ziplock, în care se afla substanța de culoare cafenie, care conform raportului de expertiză 34/12/1 -R-5140 din 21.09.2017, prezintă amfetamin, care se atribuie la substanțe psihotrope, cu o cantitate totală de 32, 31 g, ce constituie proporții deosebit de mari, iar în magazinul administrat de el „Dionis Grup” SRL, amplasat mun. Chișinău, str. XXX, a păstrat pînă la ridicarea în cadrul percheziției autorizate de către IP Botanica al DP mun. Chișinău: 76 de pastile cu formă rotundă, culoare roșie și insigna „Rolex”, care conform raportului de expertiză 34/12/1-R-5137 din 22.09.2017 conțin MDMA (3.4 – methylendioximetamphetamine), care se atribuie la categoria substanțe psihotrope, cu o cantitate totală de 25,724 g, ce constituie proporții deosebit de mari; un pachetel ziplock care conform raportului de expertiză 34/12/1 -R-5137 din 22.09.2017 reprezintă amfetamin, care se atribuie la substanțe psihotrope, cu o cantitate totală de 1,465 g. ce constituie proporții deosebit de mari.

Instanța de fond a constatat că, prin acțiunile sale intenționate, Costețchii Dumitru, a comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal conform semnelor manifestate prin producerea, prepararea, experimentarea,

extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicilor sau analogii acestora, săvârșite fără scop de înstrăinare în proporții deosebit de mari și Grigorescu Alexandr, Botnaru Vasile au comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (3) lit. b) Cod penal conform semnelor manifestate prin producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicilor sau analogii acestora, săvârșite fără scop de înstrăinare în proporții mari.

3. Împotriva sentinței primei instanțe cu apel a atacat procurorul, prin care a solicitat, casarea acesteia, în partea încasării cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Costețchii Dumitru, Grigorescu Alexandr și Botnaru Vasile să fie obligați să achite cheltuielile judiciare în mod solidar în sumă de 5 040 lei, în rest sentința a o menține fără modificări.

În motivarea apelului declarat, procurorul a invocat că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Costețchi Dumitru, Grigorescu Alexandr și Botnaru Vasile urmează să fie încasate din contul acestora în mod solidar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2018, s-a respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea hotărârii atacate fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, din conținutul cererii de apel înaintată de procuror, rezultă că legalitatea sentinței este contestată doar sub aspectul cheltuielilor de judecată și a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea în mod solidar de la inculpați a cheltuielilor de judecată în cuantum de 5 040 lei.

Instanța de apel a notat că, este neîntemeiată cerința acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare compuse de suma de 5 040 de lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare fizico-chimice nr. 34/12/1-R-5229 din 26.09.2017, 34/12/1R-5137 din 22.09.2017, 34/12/1-R-5140 din 21.09.2017 privind expertizarea corpurilor delictate ridicate de la inculpații, Botnaru Vasile și Costețchi Dumitru.

Instanța de apel a notat că, procurorul nu a formulat și înaintat conform normelor prevăzute de legislație, o acțiune civilă în cadrul procesului penal, formulând cerințele corespunzătoare, limitând-se la invocarea circumstanțelor privind cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare fizico-chimice a substanțelor depistate la inculpatul, Botnaru Vasile și Costețchi Dumitru, în urma percheziției corporale efectuate la 12 august 2017, și la Costețchi Dumitru în urma percheziției efectuate la 12.08.2017 în magazinul SRL „Danicos Grup” ce aparține ultimului, și percheziției efectuate la 12.08.2017 la domiciliul cet. Costețchii Dumitru, amplasat pe str. Ismail 98, ap. 44. mun. Chișinău.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, conform art. 143 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală „expertiza se dispune și se efectuează, și în alte cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză”

Iar conform prevederilor 143 alin. (2) Cod de procedură penală, „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”.

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor fizico-chimice privind stabilirea caracteristicilor și naturii substanțelor

depistate și ridicate în urma perchezițiilor efectuate, nu pot fi dispuse spre încasare în mod solidar din contul inculpaților, Costețchi Dumitr, Botnaru Vasile și Grigorescu Alexandr, de vreme ce norma de drept prevede clar și explicit că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul inculpatului.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală cheltuielile, judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. În conformitate cu prevederile alin. (2) a aceleiași norme instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

În situația descrisă, instanța de apel a reținut că cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în cazul nemijlocit, nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente și suportate anume de către stat, motiv pentru care cerințele procurorului la acest capitol sunt pasibile respingerii.

Instanța de apel a reținut drept nefondate alegațiile procurorului privind compensarea cheltuielilor judiciare, în situația în care pornind de la principiile și funcțiile organului de urmărire penală, precum și atribuțiile acestuia, în primul rând de investigare a infracțiunilor, reiese cert obligația de administrare a probelor care să susțină/combată învinuirea înaintată persoanei, lucru care la rândul său denotă și atrage unele cheltuieli de drept.

Așa dar, instanța de apel a reiterat că, cheltuielile judiciare înaintate la caz, sunt de natura și categoria celor inevitabile și obligatorii de drept, urmare a comiterii unei fapte infracționale, însă chiar dacă inculpatul a comis o infracțiune, acesta nu poate fi supus și răspunderii materiale pentru intentarea și desfășurarea urmăririi penale, în situația în care acesta este tras la răspundere penală pentru fapta infracțională.

Mai mult ca atât, obligația de a suporta cheltuielile judiciare nu poate reveni în principal inculpatului, având în vedere că nemijlocit statul prin intermediul organelor de resort, organului de urmărire penală și a procurorului, exercită și apără cetățenii săi de faptele infracționale și preîntâmpină comiterea infracțiunilor, precum și întreprinde acțiuni în vederea investigării infracțiunilor deja comise, ca în cele din urmă să survină după caz pedeapsa penală, sau achitarea persoanei.

Astfel, instanța de apel a notat că, sub aspectul dat anume statului îi revine obligațiunea de drept de a asigura și acoperi cheltuielile legate de investigarea și judecarea cauzelor penale, în sensul dat, existând norme de drept exigente și clare ce impune trecerea acestor cheltuieli în contul statului.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia și pronunțarea a unei noi hotărâri prin care să se încaseze de la inculpații Costețchii Dumitr, Botnaru Vasile și Grigorescu Alexandr cheltuielile de judecată. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel motivând că potrivit art. 142 alin. (2), 227 alin. (1), (2), 228 alin. (3), 229 alin. (1) Cod penal, instanța urma să încaseze cheltuielile de judecată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

Astfel, potrivit art. 227 alin. (1) și (3) și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

La caz, recurentul nu a ținut cont că cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico- judiciare fizico-chimice nr. 34/12/1-R-5229 din 26.09.2017, 34/12/1R-5137 din 22.09.2017, 34/12/1-R-5140 din 21.09.2017, în sumă totală de 5 040 lei, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama condamnatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca niciun infractor să nu rămână nepedepsit. Or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondată.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui *Costețchii Dumitru XXX, Botnaru Vasile XXX și Grigorescu Alexandr XXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **25 aprilie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan